
II Olimpijska Liga Astronomiczna

Astronomia sferyczna

IV seria: do 5 stycznia

Zadanie 1.

Na jakiej wysokości nad horyzontem znajduje się Wenus w chwili wschodu Słońca w Warszawie ($\phi_w = 52^\circ 13' 56''$) w dniu, w którym współrzędne Wenus i Słońca wynoszą:

$$\alpha_w = 01^{\text{h}} 03^{\text{m}} 10^{\text{s}}, \quad \delta_w = 4^\circ 42' 32'',$$

$$\alpha_s = 03^{\text{h}} 35^{\text{m}} 21^{\text{s}}, \quad \delta_s = 19^\circ 17' 16''.$$

Przyjmij wartość refrakcji blisko horyzontu za $33'$ i pamiętaj, żeby uwzględnić, że może się ona zmieniać w zależności od wysokości.

Autor: Rafał Bryl

Zadanie 2.

Tonatiuh jest gwiazdą znajdującą się w gwiazdozbiornie Żyrafy. Jej deklinacja wynosi $\delta = 45^\circ 36'$. Rozstrzygnij, czy dla obserwatora znajdującego się na szerokości geograficznej $\phi = 36^\circ$ Tonatiuh może być gwiazdą okołobiegunową (nigdy niezachodzącą) oraz oblicz odległość zenitalną gwiazdy podczas jej górowania, a także wysokość tego górowania dla podanej szerokości geograficznej.

Autor: Ksawery Głowacki

Zadanie 3.

Korzystając z dostępnych źródeł, oszacuj zmianę współrzędnych równikowych gwiazdy Regulus (α Leo) w ciągu najbliższych 100 lat.

Opisz wpływ poszczególnych czynników na ruch Regulusa po nieboskłonie w wybranym okresie czasu, pozwalającym na obrazowe pokazanie skali wpływu poszczególnych zjawisk. Porównaj działanie podanych zjawisk z przypadkiem, gdyby analizowanym obiektem była Gwiazda Polarna – Polaris Australis (σ Oct). Opisy mogą być wspomagane rysunkami.

Autor: Michał Jagodziński

Zadanie 4.

Oblicz ortodromę dla Warszawy ($52^{\circ}14' \text{ N}$, $21^{\circ}00' \text{ E}$) i Rio de Janeiro ($22^{\circ}54' \text{ S}$, $43^{\circ}11' \text{ W}$).

Uwaga. Niezbędne wzory wyprowadź samodzielnie.

Autorka: Zofia Lamęcka

Zadanie 5.

Wyprowadź wzór na maksymalną i minimalną długość dnia (rozumianego jako czas, w którym widać choć skrawek tarczy słonecznej) w zależności od szerokości geograficznej na Ziemi. Uwzględnij refrakcję atmosferyczną oraz eliptyczność ziemskiej orbity. Podaj dokładne dane dla stolic Polski, Islandii oraz Sri Lanki.

Autor: Stanisław Świercz